

Iktatószám

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

027.52

Tárgy

027.4

Hely

04 Főv. Könyvtár

Idő

"1913"

Személy

Szabó Ervin

Helyszám

025.21

Szerző

Cím Új könyvprogram a magyar könyvtáraknak

Forrás: Világ

Bp.

1913 XII/12

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Új könyvprogram a magyar könyvtáraknak

Budapest, december 11.

Nemcsak a fővárosi, hanem elsősorban valamennyi magyar könyvtár történetében határt jelent az a 120 oldalas zöld füzet, melyet dr. Madzsar József főkönyvtáros összeállításában most jelentetett meg a fővárosi könyvtár. A városi nyilvános könyvtárak gyakran fordultak a fővároshoz a kérdéssel, hogy milyen könyveket szerezzenek be olvasóiknak, vagyis hogy melyek azok a könyvek, amelyeket a ma élő embereknek, ha érteni és átérzeni akarják korukat, olvasniuk kell. Ezekben az adott esetekben a fővárosi könyvtár mindig készséggel tett eleget a felszólításnak, de ugyanezkor rá kellett jönnie arra is, hogy maga a kérdés nemcsak jóhiszemű tájékozódni akarást, hanem annál többet, bizonyos kulturát jelent. Önkéntelenül tehát azokra a könyvtárakra is gondolta kellett, amelyek nincsenek ezen a fokon, amelyek ennek a tájékozódásnak ennél fogva nem érezvén a szükségét, nem is fordulnak ezzel a kérdéssel a fővárosi könyvtárhoz. És éppen az utóbbiakra való tekintettel, akik ezek szerint ötletszerűen, a mai műveltségnek meg nem felelő színvonalon rendezik be könyvtárukat — határozta el a fővárosi könyvtár, hogy elkészíteti a városi nyilvános könyvtárak részére *mintajegyzékét* és ezeket a vidéki könyvtáraknak rendelkezésére bocsátja és érdeklődésüket arra feli hívja.

Ha a vidéki könyvtárak szedett-vedett anyag-halmazára gondolunk, a métermázsaszámra összevásárolt ponyvaregényekre, az irodalom, művészet, tudomány anakronisztikusan selejtes tömegtermékeire, a teljesen elhanyagolt természettudományra

és szociális tudnivalókra, egyenesen missziót tulajdonítunk a fővárosi könyvtár újításának. Ezzel az új és modern rendszerrel nemcsak a vidéki könyvtárak színvonalát fogják a mai kor szellemi magasztára emelni, hanem az olvasók százezreit fogják a mai kulturához, a mai civilizációhoz, a mai emberiség gondolkodásához és törekvéseihez nevelni. Igazán hozzáértéssel és intelligensen válogatja össze ez a jegyzék az irodalom, művészet, tudomány, filozófia, esztétika, szociológia stb. termékeinek legjavát, amelyeknek a beszerzését azzal is megkönnyíti, hogy a könyvek mellett a kiadó céget és az árakat is megnevezi.

Dr. Szabó Ervin a Fővárosi Könyvtár kintinó igazgatója a *Mintajegyzékhez* írt előszavában köszönetet mond a jegyzék szerkesztő munkatársainak és többek között ezeket írja:

— Ennek a jegyzéknek Közleményeink sorában megjelenése határt jelez könyvtárunk történetében. Mindazok a bibliográfiák, amelyeket eddig kiadtunk, szoros értelemben vett tudományos szakjegyzékek; ez az első, amelyvel arisztokratikus korlátozottságunkból kilépve, a nagyközönség olvasószükségletét akarjuk kielégíteni. A társadalomtudományi szakkönyvtárból nyilvános könyvtárrá lett intézménynek első könyvészeti szereplése ez. Szerettük volna, ha ez a jegyzék a tökéletességhez oly közel állana, mint amennyire ezzel az átalakulással a városi könyvtárak igazi hivatását is megközelíteni hisszük. De bár idestova két esztendeje, hogy dolgozunk rajta — a munkát *Staindl* Mátvás könyvtári főtitkár 1911-ben kezdte volna meg — távolról sem hisszük, hogy bevégzett munkát bocsátunk a nyilvánosság elé. Mégis...

főkönyvtáraink küszöbön álló megnyitásokor ezt a technikai segédeszközt nem nélkülözhetnők.

A válogatásnak legfontosabb általános szempontjai a következők:

Az ismeretterjesztő részben arra törekedtek, hogy az e jegyzék alapján összeállított könyvtárban lehetőleg mindenki megtalálja azokat az információkat, amelyekre a mindennapi életben elsősorban szüksége van. Természetesen nem lehet szó szakszerű információról orvosok vagy ügyvédek számára, hanem csak olyan kérdésekről, amelyek mindenkinek, vagy legalább is a fulnyomó többségnek életében előfordulhatnak. Különös figyelemmel válogatták tehát mindazokat a könyveket, amelyeket senki sem olvas végig, de amelyeket a nyilvános könyvtárnak éppen ezért elsősorban kötelessége a közönség rendelkezésére bocsátani. A voltaképpeni ismeretterjesztő olvasmányok összeválogatásánál arra törekedtek, hogy lehetőleg minden jó könyvet fölvegyenek, ha az különös szakismeret nélkül is megérthető; hogy lehetőleg minden kérdéstől legyen információ. A legaktuálisabb kérdésekben föl kellett venni az ellentétes álláspontokat képviselő könyveket is. Arra igyekeztek tehát, hogy az ellentétes irányok lehetőleg képviselve legyenek, amennyiben vannak olyan reprezentatív könyvek, amelyek a saját szempontjukból és a saját tudományuknak mai színvonalán állanak. Az utazó irodalomból sokat vettek fel, ugyszólván mindent, mivel a tapasztalat szerint ilyen könyvekkel lehet leginkább elterelni az olvasókat a nagyon kedvelt fantasztikus rémregényektől. A szépirodalmi jegyzék összeállításánál a vezető szempont a közönség szempontja volt: fölvenni mindent, amit ma olvasnak. Ezért fölfelé nem vontak meg semmiféle határt, besorozták a klasszikus, nehéz írókat is, ha azt remélhették, hogy akad olvasójuk, ellenben nem vettek fel senkit, még a „legklasszikusabbat” sem, ha erre nem számíthattak.

Lefelé azonban annál nehezebb volt megvonni a határvonalat. Ameddig esztétikai értéktételekkel találkozunk, a dolog még aránylag könnyű: fölvetik azokat a könyveket, amelyeket valamelyik esztétikai irány képviselői szépnek tartanak. Ezért kellett fölvenni maradandó irodalmi érték nélkül való könyveket is, nehogy a közönséget odakényszerítse, ahol éppen csak a legrosszabbat kapja.

Az ifjúsági könyvek jegyzékébe csakis az ifjúság számára írt könyveket vették föl, bár természetesen úgy az ismeretterjesztő, mint a szépirodalmi jegyzékben számos olyan könyv van, amelyet nyugodtan lehet gyermekek kezébe adni.

fővárosi házi nyomda 1913